

Format Reservering Agenda 2030 Dordts leerprogramma

Algemene informatie investeringsprogramma

Toelichting: hieronder wordt de oorspronkelijke informatie van het programma weergegeven.

Bestuurlijk opdrachtgever:

P.J. Heijkoop

Ambtelijk opdrachtgever:

G. Smid-Marsman

Ambtelijk opdrachtnemer:

S. Bomius

Projectinformatie:

Investeren in de jeugd, investeren in de toekomst

Om onze jeugd voor te bereiden op de toekomst wil de gemeente investeren in goed onderwijs. Uit de cijfers blijkt dat Dordrecht niet in de pas loopt met vergelijkbare steden. Dordtenaren zijn gemiddeld lager opgeleid en daarom wil de gemeente achterstanden in het onderwijs aanpakken. En zorgen dat elk kind de kans krijgt om eruit te halen wat erin zit. Voor scholen met de grootste achterstanden komt er extra geld. Scholen gaan dat inzetten op betere beheersing van de Nederlandse taal door leerlingen. Daardoor hebben ze meer kansen in het vervolgonderwijs. Uiteindelijk moet dit leiden tot een verbetering van de gezondheid en een hogere welvaart.

Dordrecht neemt een lage positie, 48ste, in op de lijst van sociaal economische status score (SES-score) voor de vijftig grootste gemeenten (Atlas gemeenten 2020). Een aantal indicatoren, die leidt tot deze score, wordt positief beïnvloed door het Dordts leerprogramma. Het gaat om (het voorkomen van) kosten van bijstandsuitkeringen, het stijgen van inkomens, het verbeteren van het opleidingsniveau en er is een indirect verband te leggen naar de afname van werkloosheid. Uit onderzoeken blijkt dat kinderen van mensen met een laag opleidingsniveau minder kans hebben op een goede toekomst.

Door het inzetten van onderwijstijdverlenging wordt geïnvesteerd in het menselijk kapitaal; het verkleinen van leerachterstanden of zelfs opheffen ervan. Gemeente, onderwijs en partners gaan de groei van die kansenongelijkheid in Dordrecht doorbreken en er voor zorgen dat de huidige generatie kinderen met onderwijsachterstand met een hoger opleidingsniveau uitstroomt richting de arbeidsmarkt. Dit heeft, zoals hierboven al genoemd werd, een positieve uitwerking op een aantal indicatoren die het sociaaleconomisch profiel van de stad bepalen.

Reservering:

€ 27.400.000

Te behalen resultaten (output):

Toelichting: het gaat hier om output indicatoren die laten zien wat de investeringen moeten opleveren in directe acties en resultaten

- De uitstroomniveaus op de 11 'doelgroepscholen' liggen op het Dordrechts gemiddelde gerekend zonder deze doelgroepscholen.
- Stijging leergroei voor de geselecteerde leerlingen ten opzichte van het landelijke niveau op ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, welbevinden aan de hand van onafhankelijke

toetsen (meest gebruikt is het CITO Leerlingvolgsysteem waarbij jaarlijkse midden- en eindtoetsen op het gebied van taal- en rekenvaardigheden worden afgenomen. Inzichtelijk via openbare data zijn de eindopbrengsten op het gebied van taal en rekenen. De gezamenlijke ambitie (op dit moment minimaal het behalen van de streefniveaus) is dat de gemiddelde eindopbrengsten in Dordrecht worden verhoogd voor rekenen en taal.

Te behalen maatschappelijke effecten (outcome):

Zie monitoring van de raderen Agenda 2030

Planning

Toelichting: hieronder wordt de initiële planning van het programma weergegeven

Schooljaar 2022/2023:

- 01-09-'22: start schooljaar en daarmee start tweede jaar Dordts Leerprogramma (DLP);
- 01-11-'22: aanvraagdatum voor DLP-subsidie van het schooljaar 2021-2022, alle scholen hebben daarvoor uitstel gevraagd en gekregen (tot aan 01-01-2022);
- 01-01-'23: aanvragen zijn ingediend en worden beoordeeld in de weken erna. Op basis van de ervaringen van het eerste jaar hebben scholen aanpassingen gedaan betreffende hun aanvraag voor het tweede jaar. Omdat scholen vanuit het Nationaal Programma onderwijs ongeveer 2/3de van het programma zelf hebben bekostigd, hoeven niet alle activiteiten verantwoord te worden. In de activiteitenplannen wordt meer ingezet op taal en rekenen dan het jaar ervoor. Overige activiteiten richten zich op cultuureducatie met woordenschatontwikkeling of er worden vakken zoals bewegingsonderwijs, muziek, dans en techniek door een vakdocent gegeven, waardoor er voor de reguliere leerkracht meer tijd voor taal, rekenen en lezen overblijft.
- 01-03-'23: alle aanvragen voor schooljaar 2021-2022 zijn vastgesteld. De gemiddelde verlengde leertijd van alle scholen bedraagt 2,7 uur per week in het tweede jaar. Dat ligt iets onder de ambitie van 3 uur per week. Meest gegeven reden is het ontbreken aan voldoende kwalitatief goede professionals.
- 01-05-'23: aanvraag voor schooljaar 2023-2024 – scholen bereiden een nieuwe aanvraag voor. Voor deze aanvraag hebben scholen geen middelen meer beschikbaar vanuit het Nationaal Programma onderwijs. Bekostiging valt volledig onder het Dordts Leerprogramma.
- 01-06-'23: alle schoolbesturen vragen opnieuw uitstel aan voor het aanleveren van hun plannen. Dit wordt door de gemeente goedgekeurd.
- 01-07-'23: aanlevermoment (onderwijsmonitor) van gegevens over tweede jaar DLP bestaande uit openbare data (meetbaar), specifieke data (meetbaar), schoolgegevens (merkbaar) en een vragenlijst (merkbaar).
- 01-09-'23: opbrengsten vanuit onderwijsmonitor:
  - o De meeste locaties zetten onderwijstijdverlenging in na schooltijd (71%), De helft van de locaties zet onderwijstijdverlenging tussenschools (middagpauze) in (50%), een locatie zet onderwijstijdverlenging voorschools in;
  - o De helft van de locaties geeft aan het komende jaar verbeteringen te willen aanbrengen ten aanzien van de manier waarop zij de onderwijstijdverlenging op dit moment hebben ingericht en uitgevoerd;
  - o Op de referentieniveaus van Rekenen en Taal behaalden 60% van de DLP scholen een hoger percentage dan het landelijke gemiddelde percentage van vergelijkbare scholen (gelijk referentiegewicht). Er wordt aangegeven dat er te kort met DLP wordt gewerkt om conclusies te trekken en over een trend te spreken. De opgestelde beleidstheorie uit 2021 onderbouwt dat: pas na drie jaar kan er een trendanalyse worden uitgevoerd;
  - o Naast de activiteiten met als hoofddoel rekenen en taal wordt ingezet op de sociaal-emotionele ontwikkeling, het welbevinden, brede talentontwikkeling, creatieve vorming en burgerschap;
  - o De helft van de scholen maakt gebruik van externe vakdocenten, de andere helft zet zowel eigen personeel (extra) in als externe docenten.
- 01-10-'23: ongeveer de helft van de aanvragen zijn ingediend bij de gemeente. De plannen worden grotendeels beschikt.
- 01-12-'23: overige deel van de aanvragen worden ingediend bij de gemeente. Beoordeling gebeurt in 2024.

Relatie met overige beleidsdoelstellingen en/of beleidsprogramma's

Nationaal programma Leefbaarheid en Veiligheid – Dordt West

- Dordts Leerprogramma vindt plaats op 12 scholen (oorspronkelijk 11, maar er is een schoollocatie (Parkwijckschool) verzelfstandigd), waarvan er 9 in Dordt-West liggen. Scholen worden aangehaakt bij het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Dordt-West. We streven na de verbinding school met thuis te versterken en beogen een sterkere bestaanszekerheid.

Politiek Akkoord (2022-2026) en Rijksprogramma School en Omgeving

- In 2022 is er gestart met het Nationaal Programma School en omgeving. Omdat Dordrecht werkt met het Dordts Leerprogramma is Dordrecht als voortrekker in dit programma betrokken. Met dit programma streven we overige doelen na uit de Dordtse onderwijsvisie, zoals een wijkprogramma rondom talentontdekking voor de kinderen, meer preventieve ondersteuning en meer inzet op het leerpotentieel van de kinderen. Tevens dient het als voorbeeld voor andere wijken. In het Politiek Akkoord 2022-2026 worden er ambities uitgesproken over wijkgericht werken, kansengelijkheid en inzet op preventie. De onderdelen van dit programma dragen daaraan bij. Concrete voorbeelden die gestart zijn zijn de Brede Schoolacademie en de wijkprogramma's met cultuur- en sportactiviteiten (deze programma's worden 'wijkavontuur' genoemd).

Kansrijke Wijk en De ontwikkeling van 'het jonge kind'

- Vanuit het NPLV Dordt-West én omdat Dordrecht het Dordts Leerprogramma heeft, is de mogelijkheid ontstaan om een aanvraag in te dienen voor de Regeling Kansrijke Wijk. Dit heeft vijf onderdeellijnen, waarvan 'het jonge kind (0-6 jaar)' er één is. In het derde kwartaal van 2023 is een aanvraag gedaan en deze aanvraag is begin 2024 toegekend. Focuspunten vanuit deze regeling op het gebied van jonge kind zijn de gezinsaanpak, inzetten op ketensamenwerking rondom de doorgaande lijnen en inzetten op professionaliteit. Dit zijn andere uitgangspunten dan het DLP en daarom complementair aan elkaar.

Dordtse Visie Voortgezet onderwijs

Verder wordt er in het verlengde van het Politiek Akkoord toegewerkt naar een Dordtse visie voortgezet onderwijs. Deze zal waarschijnlijk in het tweede kwartaal van 2024 worden vastgesteld.

Stand van zaken investeringsprogramma

Algemene toelichting:

Toelichting: hieronder wordt een kwalitatieve weging van/oordeel over de voortgang van het programma gegeven op basis van de kwantitatieve informatie in het format.

Programma verloopt volgens planning

Vorig jaar werd al gemeld dat het programma geen echte vertraging oploopt, ondanks personeelstekorten (gebrek aan kwalitatief goed personeel), al zien we nu wel dat de ambitie richting het aantal uren onderwijstijdverlenging niet overal behaald wordt. Als algemene oorzaak wordt aangegeven dat het meer tijd vraagt om kwalitatief (aanvullend) aanbod goed te implementeren.

Kwaliteitsverbetering

Bij zowel Nestas scholengroep (8 deelnemende scholen), als bij H3O (3 deelnemende scholen) is er in 2023 ingezet op leertrajecten ter verbetering van het onderwijs. Sipor (1 school) deed dit al eerder. Scholen hebben gebruik gemaakt van de expertise van zowel Vinci onderwijsadvies als Sardes onderwijsadvies. Daarbij heeft men ook gekeken naar de inzet en activiteit betreffende DLP. Dit heeft het gevolg gehad dat voor de aanvraag van het derde jaar DLP meer focus op ontwikkeling taal en rekenen is komen te liggen. Dit komt omdat het grootste gedeelte van de cofinanciering van scholen wegvalt (en over dat gedeelte heeft de gemeente geen zeggenschap). Ook kozen scholen voor meer inzet van eigen personeel t.o.v. de inzet van externen om tot onderwijstijdverlenging te komen. Op deze

	wijze wordt op basis van ervaring, onderzoek en data gebouwd aan een zo passend en effectief mogelijk onderwijsprogramma per school. Dat past goed bij de uitgangspunten van de Dordtse onderwijsvisie en DLP. Verplichte deelname Ten slotte is de deelname aan het DLP groter geworden. 13 van de 14 schoollocaties (twaalf scholen plus twee dislocaties) en hebben het grootste gedeelte van hun aanbod als verplicht onderdeel van hun schoolprogramma (anders gezegd: een 100% deelname). Eén school heeft dit nog te organiseren met de medezeggenschapsraad en het schoolbestuur. Opbrengsten Om resultaten te zien vanuit DLP hebben we geduld nodig. Weliswaar zien we dat de DLP scholen het gemiddeld genomen beter doen als het gaat om de referentieniveaus dan vergelijkbare scholen, maar we kunnen dit nog niet met zekerheid toeschrijven als effect van DLP. De aanpak moet enige jaren gecontinueerd worden om de effectiviteit van de huidige inzet te kunnen toetsen. Onderwijsmonitor We gebruiken de onderwijsmonitor als middel om het gesprek te voeren tussen gemeente, onderwijs en partners over inzet, mogelijkheden en keuzes.

Legenda symbolen:

= inhoud en/of planning liggen op schema en worden naar verwachting gerealiseerd binnen planperiode (Totale looptijd van de opgave)

= inhoud en/of planning wijken af, maar kunnen na bijsturing nog worden gerealiseerd binnen planperiode

= activiteit wordt niet gerealiseerd en/of realisatie binnen planperiode

Geactualiseerde planning

Schooljaar 2023/2024

- 01-09-'23: start derde jaar Dordts Leerprogramma, ambitie is dat de scholen minimaal 4 uur onderwijstijdverlenging realiseren (was vorig schooljaar 3 uur) en door te groeien naar 5 uur, waarbij de focus ligt op taal en rekenen, gecombineerd met talentontwikkeling.
- 01-10-'23: de definitieve versie van de reportages en rapportages zijn gereed.
- 01-11-'23: oplevering eerste volwaardige meting via een factsheet (in concept). Deze is bedoeld om zowel kwalitatieve gegevens (bijvoorbeeld eindresultaten taal en rekenen), maar ook kwantitatieve gegevens (hoeveel extra onderwijsuren worden er per school gegeven) te beschrijven. Dit vormt de basis voor verdere ontwikkeling van de Dordtse onderwijsvisie en Dordts leerprogramma.
- 01-03-'24: oplevering van de definitieve factsheet.
- 01-05-'24: de scholen stellen hun DLP uitvoeringsplan bij voor het schooljaar 2024/2025
- 01-07-'24: alle uitvoeringsplannen zijn aangeleverd.
- 01-12-'24: informeren aan de raad via eigen rapportage.
- 2025: raadsvoorstel voor ophalen van gereserveerde middelen voor vervolg.

Schooljaar 2024/2025

01-09-'24 start vierde jaar Dordts Leerprogramma, ambitie is dat de scholen minimaal 4 uur onderwijstijdverlenging aanbieden. Verder houden we een vergelijkbare planning aan van het schooljaar 2023/2024.

Geactualiseerde financiële informatie

Totale verwachte kosten		€ 27.400.000
Gemeentelijke middelen		Reserve Agenda Dordrecht 2030: € 27,4 miljoen

		Hiervan is reeds € 8,1 miljoen beschikbaar gesteld in exploitatiebegroting t/m 2026			
Cofinanciering per partij		2021	2022	2023	2024
	totaal	€ 367.000	€ 969.000	€ 636.000	€ 516.000
	Bovenstaande bedragen zijn extra middelen die het onderwijs incidenteel heeft ontvangen (in dit geval middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs) en heeft daarom geen structureel karakter.				

Gerealiseerde uitgaven				
Actie/activiteit	2021	2022	2023	2024 (t/m maart)
Inzet Dordts Leerprogramma	0	€905.000	€885.000 Schoolbesturen hebben uitstel gevraagd, waardoor de uitgaven die gedeeltelijk in 2023 horen te vallen in 2024 worden gedaan.	€2.687.000 (betreft schooljaar 2023/2024)
Inzet Monitor (Sardes)	*	*	29.000	29.000
Inzet coördinatie van externe partijen (SOC)	25.000	*	53.000	28.000
Ambtelijke inzet	*	*	69.000	69.000

- *Uitgevoerd, maar bekostigd via andere (tijdelijke Rijks-) bekostiging.
- *Alle bedragen zijn afgerond naar duizendtallen.

Geplande uitgaven			
Actie/activiteit	2023	2024	2025
Inzet Dordts Leerprogramma (uitvoering op de scholen, monitor en coördinatie van externe partijen)		€ 2.420.000 (vorige format was 2,2 mio opgenomen).	€ 2.920.000 (vorig format 2,3 mio).

Overzicht bestuurlijke mijlpalen
Eén keer per jaar wordt de raad middels een raadsvoorstel of een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voortgang van het programma. Eerstvolgend moment is Q3/Q4 2024.   - Raadsvoorstel Inzet gereserveerde middelen Dordts Leerprogramma (InProces BBV 2022-0085056).   - In september 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd om het Dordtse leerprogramma uit te voeren tot en met schooljaar 2025-2026; hiervoor € 8.130.000 in te zetten vanuit de reserve Dordts leerprogramma.   - Zowel in 2023 als in 2024 heeft schoolbestuur Nestas een presentatie gegeven aan de commissie toezicht openbaar onderwijs waarin een inhoudelijke toelichting op het DLP is gegeven.   - In 2025 wordt een Raadsvoorstel ingediend om de gereserveerde middelen voor de komende jaren op te halen.

